The First Telugu Bi weekly in Andhra Desa The only Telugu Newspaper
for H. E. H. The Nizam's Dominions

గోలకొండ పత్రిక

౧౦౨౭౧

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపఁబడును

హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

సం॥ చందా రూ ౭-౦-౦ అర్ధ ,, ,, ౩-౧౨-౦ విడి ప్రతిక ౦-౧-౪	**GOLKONDA PATRIKA** HYDERABAD, Dn.) THURSDAY 18-1-1934	ఒక వారము తరువాత ప్రాతపత్రిక కోరినచొ దాని వెలకు పరిమితి లేదు.

సంపుటము ౮ } శా. శ. ౧౮౫౫ శ్రీముఖనామసం॥ మాఘ శు॥ ౩ గురువారము. ౧౮-౧-౧౯౩౪ { సంచిక ౭౦

వర్ణభేదము లుండరాదు

హరిజనోద్యమ తత్వచరిత్ర

(సర్ హారిసింగ్ గౌర్ గారి ఉపన్యాసము)

"హిందూశాస్త్రములు వర్ణభేదముల నంగీకరించుచున్నవను పేరుతో వ్యక్తులలో భేదములుండునంతకాలము హరిజనసమస్య పరిష్కరింప బడజాలదు" అని సర్ హారిసింగ్ గౌరుగారు హరిజనోద్యమమునుగూర్చి సికింద్రాబాదు పై. యం. సి. ఏ. హాలులో జనవరి ౧౧ తేది సాయంకాలమునాడు ఉపన్యసించుచు నుడివిరి. హాలంతయు ఉపన్యాసము వినవచ్చినవారిచే క్రిక్కిరిసి నిండియుండెను. లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ ఇ. జె. ప్రైవసు సికింద్రాబాదు వై. యం. సి. ఏ. ఛైర్మెనుగారు ఆనాటిసభకు అధ్యక్షత వహించి ఉపన్యాసకులు లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ (భారతశాసనసభ)లో అపోజిషన్ పార్టీ (ప్రభుత్వ ప్రతికూలపక్షము) కి నాయకుడని సభవారికి తెలియబరచిరి.

రాజకీయములలో సంపూర్ణముగా మునిగియున్న తనను ఇప్పుడు ఇండియాదేశమంతయు కలవరపెట్టుచున్న నూతన రాజకీయ విషయములలో నొకదానినిగూర్చి ఉపన్యసించుడని కోరినచో ఉపన్యాసమును ఎక్కడ ప్రారంభింపవలసినది ఎక్కడ ముగింపవలసినది తనకు తెలిసియే యుండెడిది కాదనుమాటతో సర్ హారిసింగ్ గారు తమ ఉపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. ఉపన్యాసమందలి విషయములన్నియు క్రింద తెలుపబడుచున్నవి.

ఇండియాలో సంఘమును సంస్కరించి వ్యవస్థాపనము వీర్పాటుచేయుట స్వచ్ఛమైన రాజకీయ సమస్యకంటె ఇండియాకు ఎక్కువ ముఖ్యమైనదని సర్ హారిసింగ్ గారు [illegible] ర్గంలో కేంద్ర శాసనసభ (లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ) లో [illegible] మొదలు ఇప్పటివరకు తమ [illegible] తులప్రచారము [illegible] తో యత్నించుచున్నారు (హియర్ హియర్). మహాసంగ్రామము ప్రపంచమందలి వివిధజాతులను ప్రజా ప్రభుత్వము వైపు లాగినవిధమును జ్ఞాపకము చేసి సర్ హారిసింగ్ గౌరుగారు ఆయుద్ధము అంతమవగానే గొప్పగొప్ప సామ్రాజ్యములు తుత్తునియలై నశించినవనియు ప్రజాప్రభుత్వ సంబంధములగు సంస్థలు బయలుదేరెననియు అన్నిదేశములలోను ప్రజాప్రభుత్వమునే ప్రజలు కోరుచుండిరనియు చెప్పెను. అతిప్రాచీన ఇతిహాసముగల [illegible] రష్యాలోను స్పెయినులోను జర్మనిలోను ప్రజాప్రభుత్వ సంస్థలు ఉదయించినవి. కొన్నిటియంత ప్రాచీనములో అంత ప్రాచీనములగు సామ్రాజ్యములు లేకుండ నశించినవి. ఇప్పటికిని అన్ని సామ్రాజ్యములలో గొప్పదగు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము [illegible] బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము కాలక్రమమున ఎటు ఉదారమైనదిగ మారెనో మనము గ్రహింపగలము. [illegible] బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముల ఫెడరేషను [illegible] కొందరికి ఊహాప్రపంచమున మాత్రమే యుండెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోనుండు ఒకటి ప్రభుత్వమను ఒక పెద్ద ప్రజాప్రభుత్వమునందు సహజముగా [illegible] ప్రాయము పత్రికలలోను ఉపన్యాస వేదికలమీదనుకూడ తీవ్రముగా ఖండింపబడెను. మహాసంగ్రామము రాకయుండినచో [illegible] ఇప్పటికి [illegible] యుండెడిది. బ్రిటిషు [illegible] విధానము [illegible] రఫలితము ఒక [illegible] మార్పినది. సామ్రాజ్యము [illegible] సామ్రాజ్య [illegible] సమానమను [illegible] బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో యిండియాదేశముగూడ ఒకముఖ్య భాగముగా [illegible] కొనబడినది.

ఇట్లు [illegible] పాతపద్ధతులకు చావుకట్టుబడి పోవుచున్నది. [illegible] ప్రజాప్రభుత్వమియెడ ప్రపంచమందంతటను [illegible] పోతము. ప్రవాహమువలె [illegible] మధ్యయుగము (Middle ages) లో అన్నిదేశములలోను మనదేశములోవలె [illegible] భేదములను [illegible] మనుష్యులందరును [illegible] అకారములను [illegible] కోరుచుండిన [illegible] [illegible]

నో శాస్త్రబద్ధ మని తలచబడుచుండెను. అంతేకాక [illegible] ప్రపంచమునందు అన్ని చోట్లను పంపబడుచుండిరి. [illegible] జాతిభేదములు కొన్నింటికి పాలకులయొక్కయు రాజకీయ [illegible] రకులయొక్కయు రాజ్యాంగ సంబంధమైనట్టియు [illegible] సంబంధమైనట్టియు గొప్పగొప్ప ఉద్యోగులయొక్కయు బుద్ధి దరిద్రులై పుట్టినవారు చేస్తుకొని అనుభవించుటకు [illegible] కొనినను విశ్వాసము అధారము ఇండియాలోని తెల్ల [illegible] త్యదేశములలోను నిమ్నజాతులు తమ అదృష్టముతో తృప్తిపొంది యుండవలెనని భగవంతుడే సర్వమును [illegible] మించుచుండునని వారు నమ్మచుండిరి. ఈవిధముగా మానవ సంఘములో ప్రభువులనియు సేవకులనియు భేదము [illegible] కొలది సాగుచుండినది. సేవకులు ప్రభువులకుగల [illegible] హక్కును ఛాలెంజిచేసి ప్రభువులతో సమానముగా తమకు అధికారములును అవకాశములును కల్పింపబడవలెనని [illegible] గినపోయి కొద్ది సంవత్సరములలోనే.

[illegible] వ సంవత్సరము ఇంగ్లండులో లేబరుపక్షమనునదియేలేదు. ఇంగ్లండులో సోషలిస్టు ఉద్యమమునకు గొప్ప ప్రోత్సాహము కలిగినది మహాసంగ్రామానంతరమే. దానిఫలముగా కొలదిసంవత్సరములలోనే లేబరుపక్షము ప్రభుత్వాధికారమునకు వచ్చెను. ఇంగ్లండులో ఆక్స్‌ఫర్డు కేంబ్రిడ్జి విద్యాసంస్థల బిరుదములతో వెలువడు ప్రభువులకు సేవకుల ప్రతినిధులు పరిపాలకులైరి. గొప్ప వంశములవారికి విజ్ఞానము, వాణిజ్యము పరిశ్రమలు మొదలైనవన్నియు సర్వస్వామ్య సంకలితములగుటచే [illegible] ప్రతినిధులను ఆక్షేపించుచు గొప్పవంశములవారి హక్కులను ఛాలెంజిచేయసాగిరి. మానవులందరకు సమానము వారందరికి సమానావకాశము లుండవలెనను [illegible] సిద్ధాంతీకరింపబడెను. యూరపులోకూడ గొప్పగొప్ప మార్పులు జరిగి తుదకు ట్రేడుయూనియన్ మూవ్‌మెంటు (వివిధ వృత్తులలో పనిజేయువారు తమకోరికలను సాధించికొనుటకై పనిచేయువండె సంఘీభావముతో ఐకమత్యముగ ఒడంబడుట)ను లేవదీసెను.

ఇంగ్లండులో లేబరు ఉద్యమము (ఒకరి సేవకులుగా పనిచేయువాండ్ర ఉద్యమము) వలన ట్రేడు యూనియనులు (పనివాండ్ర సంఘములు) ఉదయించెను. ఇట్లు ఇంగ్లండులో జన్మించిన ట్రేడు యూనియనులనుండి ఇండియాలోకూడ ఆటువంటి యూనియనులు పుట్టెను. కాబట్టి ఇండియాలో విషమసాంఘిక భేదములనుండి తప్పించుకొను ఉద్దేశములో లేవదీయబడిన ఉద్యమము ఇంగ్లండులో ట్రేడు యూనియను మూవ్‌మెంటునుండి జన్మించినది. చాలకాలమువరకు ఇండియా ప్రభుత్వమున్ను ధనస్వాములును ట్రేడు యూనియను మెంటు [illegible] ప్రకటనలు [illegible] తో నుండిరి. అయినను కేంద్ర శాసనసభ పనివాండ్రపై దయదలచి ఎన్నో శాసనములను జేసెను. వాటిలో వర్క్‌మెన్సు కాంపెన్సేషన్ ఆక్టు" (పనివాండ్రకు యంత్రాలవలన కలుగు [illegible] మొదలైనవి సంభవించినచో [illegible] పరిహారము [illegible] చేయుటకొరకు శాసనము) చాల ముఖ్యమైనది. ఈ చట్టము పనిచేయువారలు [illegible] కూడదనియు, ఆహారము [illegible] హక్కు కలదనియు గుర్తించుచున్నది.

పెట్టుబడిపెట్టు ధనస్వాములకును, క్రింద పనిచేయువారలకును ఏర్పడిన వివాదములవలన [illegible] ఆలోచన ఒకనికిని మరియొకరికిని గల హెచ్చుతగ్గు భేదములవైపు మరలెను. ఆ ఉద్యమముయొక్క జన్మస్థానమే [illegible] యుండియు అది రాజకీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమమున ఇండియాలో భారతీయులు స్వతంత్రులై తమకుతామే పరిపాలించుకొనవలెనను [illegible] వైపు మరలెను. ఈ సందర్భములో దక్షిణ హిందూస్థానమున బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును పరిశీలించినచో దానియొక్క యుద్దేశ్యము బ్రాహ్మణులు పురోహితులై సర్వాధికారములను తామే అనుభవించుచు అన్ని ఉద్యోగములలోను తామే చేకొని ఇతరులకు [illegible] గల [illegible] వ్యాపకులు [illegible] బడుటవల్లనె ఈ ఉద్యమము లేచినది.

[illegible] తెలియగా మన దక్షిణ ఇండియాలో బ్రాహ్మణులు కొందరైనను గొప్పగొప్ప వివిధములగు ఉద్యోగములు [illegible] తామే అనుభవించుచుండిరి. ఇందువలన బ్రాహ్మణేతరులకు [illegible] ఎక్కువగా [illegible] ఈ బ్రాహ్మణేతరోద్యమమున్నది. అను ధర్మము, హరిజనోద్యమమున్ను [illegible] కొనదైయున్న గొప్ప సాంఘిక [illegible] ప్రాకృతదశలు మాత్రమే. బ్రాహ్మణేతరోద్యమముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము మునిసిపాలిటీ లోను, శాసనసభ లోను [illegible] బ్రాహ్మణేతరులను [illegible] అధికారములు పొంది మతస్వాతంత్ర్యము కాదు.

మనుష్యులలో ఒకరొకరికి భేదమేమి అను భావము పుట్టిన ఈ బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు [illegible] మూలము [illegible] లేదు. అయినను కొంతకాలమునకు మారిన హిందూమతము కాదు. బ్రాహ్మణమతమని చెప్పవలసియున్న దీనివలన ప్రాచీన హిందూమతము నశించినది. ఇప్పుడు హరిజనోద్యమము రెండవయాడు దేవాలయములలోనికి హరిజనులను పోనిచ్చుటకు మాత్రమే గాదు. మానవులందరకు సద్భావమను సిద్ధాంతమును సాధించుటకే ముఖ్యముగా నిది బయలుదేరినది. హిందూశాస్త్ర ప్రమాణములతో వర్ణభేదముల రూపమున మానవులలో ఒకరొకరికి భేదము లుండునంతకాలము హరిజన సమస్య పరిష్కారము కాజాలదని సర్ హారిసింగ్ గౌరుగారు గాంధి మహాత్మునికి వ్రాసిరి. గాంధిగారు వర్ణాశ్రమ ధర్మములలో తమకు విశ్వాసముకలదని జవాబిచ్చిరట. ఇందుకు సర్ హారిసింగుగారు పలికిరి. క్రీస్తుకు పూర్వము ౬వ శతాబ్దిలోనే బుద్ధుడు వర్ణభేదములను బ్రాహ్మణుల అధికృతను నాశనముచేయుటకును, ఇండియాలో జనులందరిని ఒకరికంటె ఒకరుగా స్త్రీపురుషులలోగాని హెచ్చుతక్కువ భేదములను లేకుండ సమానముగా జేయుటకును ప్రయత్నించియుండెను. క్రీII పూII ౬౦౦ సంII మొదలుకొని క్రీస్తుతర్వాత ౧౦౦ సంII ము వరకు ఇండియా అంతయు ఒకబౌద్ధసామ్రాజ్యమైయుండ దానినుండి విజ్ఞానచంద్రికలు ప్రపంచమునందు నాలువైపులను వ్యాపించుచుండెను. ౧౬౦౦ సంII ల క్రింద సాధ్యమైనదిప్పుడు అసాధ్యము కాజాలదు. ఇండియా అంతటను ఒక్కరాజ్యమై విలసిల్లుచుండవలయునని మనము కోరుచున్నచో మనందరికి సమానమైన హక్కులను ఈయవలెను. ఎక్కువభేదములను జేయరాదు. హిందూమతము భవిష్యత్తులోకూడ సజీవముగా నుండవలెనన్న వర్ణభేదము లుండవలెనను ఆది విధింపరాదు. నిమ్నజాతులను నీచసేవ నీచవృత్తిని విధింపరాదు.

నిమ్నజాతులకు అంతేకాదు అన్నిజాతులకును మానవులందరకు సమానముగా నుండగలరను క్రొత్తఆశ ఉత్సాహము నిచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు ఉన్నతజాతులు వర్ణభేద జాతములగు ఎక్కువతక్కువలు మనుష్యునిచే ఏర్పరుపబడినవికావు. కాబట్టి వాటిని మనుష్యుడు తీసివేయుట సాధ్యముకాదు అని వాదించుమాటను నిమ్నజాతు [illegible] ద్వేషించుచున్నారు. ఆభేదములను భగవంతుడే సృజించినాడను మాటను నాయనమ్మరు. గాంధిమహాత్ముని తెనమతమునకు మార్చజాలమని గౌరుగారు పలికిరి. హిందూధర్మశాస్త్రములో [illegible] మొత్తముగా వారికి గౌరుగారు ఎవరోకొందరు స్వార్థపరులు కావలెనని ధర్మశాస్త్రములలో స్వకల్పితముల నెక్కించి నిమ్నజాతులను సంఘములో హీనులుగా జేసిరని జవాబిచ్చిరి. ఇండియాలో, హిందూమతస్థులు [illegible] భేదములేక ఎప్పుడు అందరును ఏకమత్యభావముతో మెలగుదురో ఆకాలమును గౌరుగారు ఆత్యాశతో కోరిరి. ఆకాలము ఇప్పటివారు అనుభవింపగలిగినను లేకున్నను అది రాకతప్పదని గౌరుగారు నొక్కిచెప్పిరి.

తర్వాత అధ్యక్షుడు గౌరుగారిని ప్రశంసించెను. సభలోకొందరడిగిన ప్రశ్నలకు గౌరుగారు సమాధానమిచ్చిన పిమ్మట అందరికిని కృతజ్ఞతా వందనములతో సభముగిసెను.

పటేబూరి ప్రజలనివేదనము

ముడే రూపాయిల పన్నుకై ఆత్మహత్య

కామారెడ్డివార్త

(ఒక విలేఖరి)

తా॥ యిస్పందార్ ౧౧వ౩ ఫసలీనాడు కామారెడ్డి తాలూకలో చేరియున్న బస్వన్నపల్లెలో వేనగయెల్ల అను ౩౦ సంవత్సరముల వయసు గల కాపుయువతి ఖరీఫుపన్ను, తరీపన్ను ఒకేసారి వచ్చుటచే ఈ సంవత్సరము వచ్చిన ధాన్యమువంట విక్రయించగా పన్నురకము చెల్లించుటకు ౩ రూపాయిలు తక్కువగావుండినందున మోట బావిలోపడి మృతిచెందెను

బందిపోటు

ఔరంగాబాదులో హరలాల్ అను యువకునిని ౧౦-౧౧ మంది దెబ్బలుకొట్టి నగదు ౩౧౧ రూపాయిల ఆరుతులాల బంగారము దొంగిలించుకొనిపోయిరనియు పోలీసువారు వెదకుచున్నారనియు ఔరంగాబాదునుండి తెలియుచున్నది

యువతిహత్య

నాందేడు జిల్లాలోచేరిన కొండలి గ్రామమున పూపా అనువాడు చన్నిబాయి యువతిని కత్తితో గాయపరచినందున యువతి మరణించినదనియు, పోలీసువారు విచారణ సల్పుచున్నారనియు నాందేడునుండి తెలియుచున్నది

కట్టినశిస్తుల వాపసుకై గడబిడ

గుల్బర్గాజిల్లాలోచేరిన అందోలా గ్రామమున ఎలప్పా తేలిఅను యువకుడు నీరుతిరిదోలాలో గాంధీనామమునపిలువబడుచుండిరి. యీ ౧౩౪౭ ఫసలీలో పంటలుబాగుగా ఫలించలేదనియు, సర్కారుశిస్తు మాఫుకావలెననియు, శిస్తుచెల్లించవలసిన అవసరములేదనియు ఉద్దేశ్యముతో ఒకసభనిర్మించిరి. ఈ సమాచారము గ్రామపటేలు పట్వారీలు తహశ్శీలుదారు మొదలగు సర్కారువారికి ఎరిగించిరి. తహసీలునుండి సర్కారువారు వచ్చి స్వయముగా ౨౦౦౦ రూపాయిలు వసూలుచేసుకొని వెళ్లిపోయిరి. ఆసమయమున గాంధీగారు గ్రామములేకుండిరి. తర్వాత గ్రామమునకువచ్చి చెల్లించినరకం తిరిగిపొందవలెనని మరల ఇంకొక సభచేసి షేప్కారుగారివద్దకు వెళ్ళుటకు యీరువంబడి ఒక యువకుని పంపించిరి. కొన్ని దెబ్బలు తగిలినవి. యీవిషయమువ్యాల జట్టుపరచుకొని కత్తులు, బారిలతో తహశ్శీలునకుపోయి ఉద్యోగస్థుల దెబ్బలు కొట్టుచున్నందున తప్పించుటకై వచ్చిన ఇరుపురు ... ... పనుండిపెట్టి ... తుపాకీ మొదలగు ... తీసుకొని పేష్కారుగారిని స్పృహతప్పునట్లు కొట్టిరి. ఆసమయమున పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారు వచ్చి ఖైదులనన్నిటిని పట్టుకొని మొత్తము ౪౦ మందిపైన కేసులు జరుపబడి న్యాయస్థానమున రుజువుచేసిరి. నేరస్థులు జామీనుపై విడుదలకై కోరిరిగాని గుల్బర్గా న్యాయస్థానమునందు, సెషన్సుజడ్జిగారు రద్దుచేసిరి. అతమ్మాత్రమే యుండి యును గాంధీగారి ఎటువంటిపైన ... హైకోర్టులో గాంధీగారు ... వారిని న్యాయస్థానమున రుజువుపరచిరి. వీరిలో అందోలా తహశ్శీలుదారును, యింకాఇతరులు ... శిక్ష తీర్మానము వినిపించిరి కాని నేరస్థులు ... ప్రశ్నోత్తరములకై ... ... పట్టుబడినారు

అడ్లూరు యల్లారెడ్డి వార్తలు

(... లేఖ ...)

ఈగ్రామము కామారెడ్డి తాలూకాలో చేరియున్నది. ... గోసమును ... వారికి యీ గ్రామమున ప్రారంభించిరి ...

ఈ ... ... కృషిచేయుచున్నారు. వేసంగి వైద్యముకొరకు చెరువుకు ... ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు.

ఈగ్రామపు చెరువు సుమారు ౧౫ గ్రామముల సేద్యమునకు నీరునిచ్చుచుండెను. ఈసంవత్సరమది సంపూర్ణముగా జలముచే నిండినది. ఆంధువల్ల మధ్య చెరువు కట్ట క్రుంగుచుండ దానిని సరిజేయుటయేగాక సుమారు ఆరుఫర్లాంగుల దూరమున కట్టమునకోయించి నీటకాకు జగన్నాధరావుగారు శ్రద్ధతో చెరువును రక్షించిరి

సర్కారువారు క్రొత్తగానిర్మించిన భవనములో పాఠశాలా ప్రవేశసందర్భమున శ్రీయుత వెంకట నర్సింగ్‌రావుగారు కృష్ణారెడ్డిగారు మొదలగు విద్యాభిమానులు గ్రామస్థుల ఔదార్యముచే ౪౦౦ మందికి వస్త్రములు పంచిపెట్టి అన్నప్రదానముచేసిరి. మౌల్వీ మీరాలీ సా॥ ప్రధానోపాధ్యాయులు, మరియు ఎండల అష్టమాచార్యులు సయ్యద్ మొహిదీన్ గారలు సహాయోపాధ్యాయులు—వీరల కృషివలన పాఠశాలప్రతిదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది

తేది ౧-౨-౩౮ నుండి గ్రామాభిమానులు వేకృష్ణశాస్త్రిగారు సప్తాహమహోత్సవము జరిపించి నిత్యమును అన్నదాన పురాణ హరికథా, భజనాదులచే జనులను సంతోషపెట్టిరి

బొబ్బిలితేని బెబ్బులి వేట

కొల్లాపురం ౭-౧-౩౮

ఈ ఆబ్బురపాటుతో జను లహోయనగ
గోలపురాటవిసరిగా
గొబ్బున నొక్క వ్యాఘ్రమును గూలగ
జేసెను నేర్పుమెంపునన్
బొబ్బిలిరేడు, మిందుతేరిప్రఖ్యాత
యశమ్ముమగాంచి ధాత్రిలో
బెబ్బులులన్ వధించుటకును వీరులకెల్ల
శిరోవతంసమై

రామసుబ్బారాయుడు బి ఏ
స్నేహాలతాకవితాసంఘము

సర్ సాలార్‌జంగ్ ఎస్టేటు మొహతెమీంగారికి పంచరత్నములు

శ్రీ సర్ సాలార్‌జంగ్ బహాదర్‌గారి సంస్థానములో డివిజన్ ఇంజినీరుగు పి కల్యాణిగారికి పంచరత్నము (5 గ్రంథాపద్యముల)ను అర్పించి జె బి ఆర్ కవిగారు శ్రీసత్యనారాయణ మూర్తిగారిని బహుప్రశంసించుటకు ప్రియసహాయము ౫౦ రూపాయలను బొందిరి ఆశీర్వచనములకేసిరి

మహోత్క దేవాలయం పికాయతు

(ఒకవిలేఖరి)

రామారెడ్డి ౧-౪-౪౭ ఫ

కామారెడ్డి తాలూకాలో చేరిన రామారెడ్డిలో కాలిహారాముల ప్రాచీనప్రసిద్ధ దేవాలయమున్నది. దీని నిత్య నైవేద్యోత్సవాదులకొరకై దొమకొండ సంస్థానాధీశ్వరుల అధీనమందు సంవత్సరమునకు ౨౦౦ రూపాయిల ఇప్పుడున్న పల్లెయును సగ్రహారముగలదు. కార్యకర్త్యగారు ఆ అధికారి తగు పాలకుల స్థితిగా భావింపుము దేవుని పాతనుండి ... వ్యయము చేయుచు పూజాదులు ... విషయమున జాగ్రత్త గైకొనుటలేదు

ఇదియిట్లుండగా ఇచట పునాస ఆబీపంటలకు నష్టములు కల్గి పెద్దగాండ్రు సర్కారు శిస్తుమును కట్టజాలక సాహుకారుల వలలలో చిక్కుకొని కష్టపడుచుండగ గతవారము ఆడిన సప్తాహ మొకటి జరుపబడుచున్నది. దీనివలన కొందరు భోజనప్రియులకు చక్కగ పొట్ట తృప్తిపరచుకొనుటకు వ్యవస్థ చిక్కినది

బాలసరస్వతి నిలయోద్ధరణ

నిర్మల్‌వార్తలు

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీయుత బాలకృష్ణారావు మున్నగు స్కూల్ మాస్టర్ పదవిపై దయచేసి యిక్కడి పెద్దల సాయముతో బాలసరస్వతినిలయము అనునొక గ్రంథాలయము స్థాపించి నవలలు, నాటకములు, పురాణములు గద్యపద్య కావ్యములు ప్రాకృత గ్రంధములు మొదలగు పుస్తకములు సుమారు ౪ వందలవరకు సంపాదించి చందాల కోసముని తర్వాత ... కొంతసాయము గిని సిద్ధపరచి గ్రంథాలయమును ... కృషిచేసిరి. ఆ పనిమీదనా యినవారి యుద్యోగము సహాయము నోచుకోలేక వేరొకగ్రామమునకు ... ప్రభుత్వము దయయింపుచే ఫలితమేమియు లేదుకదా ... కొందరు గ్రంధముల నపహరించిరి. వేయిల గ్రంథాలయమున కొన్ని మాత్రమే ... ఆన్నవిగిలినవి తర్వాత యిప్పుడిప్పుడే ... నవయువకులు గలిసి గ్రంథాలయమును మరల యుద్ధరింప బూనినారు. ఒకరూపమును దానివెడల్పు ... పత్రికలు, ఆదిసమయములో గలవు. కొందరు రూపాయలకు ... తీసుకొని గ్రంథాలయమును ... ఉద్యోగముపై వచ్చిన యితర గ్రామస్థులైన పెద్దలు ... రూపాయిల చందా లేవనియని వసూలగుచున్నవి. ఇక్కడికిని ఆంధ్ర కృష్ణా పత్రికలు ఎవరో పనిచేసి ... ప్రజామిత్ర, ... యివి తెప్పించుచున్నవి. గోలకొండ పత్రిక ... యిక్కడ ఉచితముగా లభింపవలసియున్నది (అనగా అన్యులిచ్చిన పత్రికలు తెప్పించుకొనుము ... లైబ్రరీకి పోయి తెచ్చుకొని అభిమానముతో ... చదువుచున్నారు. ఆయిన ఈ పత్రికాసంఖ్యకు దగినట్టుగానే ప్రజలను వచ్చువారిసంఖ్య లేదని చెప్పుటకు సిగ్గగుచున్నది. ఆసభ్యులైనను ఈ ... వారే ... ఔదార్యముగల సుప్రసిద్ధులగు బ్ర శ్రీ ... పద్మావతి అనంతాచార్యులుగారు సోమవారపేట వీధిలో, రామనాథప్రెస్ అను ఒక ముద్రాక్షరాలయమును మొన్ననే ... శుభదినమున స్థాపించినారు. ఇక దానిపరిస్థితి లెట్లుండునో యీ క్రొత్త విషయము గ్రామస్థులు కొంచెము ... తెలుసుకొనవలెను.

మత్తమేలన్న యీగ్రామములో ముఖ్యముగా యీగ్రామములో ఒకటైన హిందూమందిరము ప్రాచీనముగా లేదు. ఇంకొక సుందర హిందూస్థానామందిరము (శివాలయము లేక విష్ణాలయము) అయినను లేదు. లెక్కకు మించిన యిండ్లు గములలోయున్న విగ్రహములతో విశేశ్వర మందిరము మొదలగునవి యున్నను యేవరు వానివైపు చూడకుండుటచే నిరుపయోగములు

ఆంధ్ర గ్రంధమండలి

మారీసపేట, తెనాలి

స్థాపితము 1928

రాబోవుచున్నది పీఠికాలక్షణవివరణసహిత శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము శాంతిపర్వము క్రౌన్‌సైజు పూర్తి క్యాలికో మూడు భాగములు

	భాగ॥ ౧ కి	౩ ఒకేసారి
చందాదారులకు	0-11-0	2-0-0
యితరులకు	1-0-0	2-8-0
లైబ్రరీలకు	2-4-0	2-4-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

వివరములకు —

కె ఎ డి ప్రసాదరావు బి ఏ

ప్రొప్రయిటరు

భగవాన్‌లాల్ నారాయణ్ జీ అత్తరువ్యాపారము

మంజీమార్కెట్ హైద్రాబాదు

మావద్ద అన్ని విధములైన స్వదేశీ అత్తరులు తైలములు అగరుబత్తీలు కలవు. మంచుపూవులు ... ... మొదలగునవి విక్రయింపబడును

జాబులు

మాంసమీమాంస

ఒకరు" గారికి జవాబు

(చిత్రగుప్తుడు)

చిత్రగుప్తా యింక ఇంతటితో నూరకుండెదవా? అని ఒకరు గారు తమవ్యాసమును ముగించినారు ఇతడు గడి గొప్పాలు చదువు ఎల్లకాయవలె వ్రాతలు నాలుగు వ్రాసినంతనే చిత్రగుప్తుడూరకొనునా? ఇతనివ్యాసములో జవాబి చ్చుటకగిన యంశమేలేదు అయినను ఇతనికి కొన్ని ఎచ్చివిశ్వాసములుండుటచే వానిని తొలగించు నిమిత్తమైనను రెండుమాటలు వ్రాయదలచితిని ఇప్పుడు నయున్నవలన శాకములందే యెక్కువ పోషణశక్తి యున్నదని కనిపెట్టినారట మాంసముకన్న నెక్కుడు బలమగునవేవి తక్కువ బలమైనవేవి యెకోతూరి వరల పైన్సు జాబితా చూచుకొనుము

మేక అవు గుఱ్ఱము ఏనుగలు గడ్డిని అనును అందుచేత నే యవి పూజార్హములయ్యె టట భేష్ ఏమితర్కము ఒకరు గారూ తృణము? అవగా గడ్డియనియేకదా యర్థము మీరును గడ్డిలనరాదా ఎందుకు పూజింపరో చూతము ఒకవేళ అవు నకు పూజ యయుగును నిచ్చ మేకనుగూడ పూజించుచున్నావా? అరెరె మేంరరాజ ఓహో పత్రికేశ ఏమి నీ యద్భుతము ఒకరుగారు అవునవలెనే నీ పందమేష్యము" ను సేవించుచున్నారు

వ్యాఘ్రాదులు గడ్డి తిను మా పులను చెరచి పర్వతముల లో నున్నవి ఒకరుగారు శ్రీ మార్ ఖాన్" గా నున్నట్లున్నది ఒకపులిని గారికెదురుట నిలువబెట్టిన యేమందురో

ఒకరుగారూ అందరును వృక్షములు వేసిన నేమి గాథము మీభావినద్ది చింతచెట్టుయును మైలుదూరము నిచెట్టును తెనున్నను బాగుగా ఫలించునట అందుచే నాసమాధానము సరి కాలేదట అదా యీ పుష్పాడి గాలిచేత నేగాక పురుగులచేతను తీసికొని పోబడుచున్నది రెండవవిషయమేమన నొక చెట్టుమాదిరియుం యింకొక చెట్టుకు పుష్పాడిపోవలసిన అవసరమేలేదు పుష్పములో స్త్రీ పురుషాంగములున్నవి పూవుమధ్య కొన్ని సన్నములు సన్నని కాడలుంటే వుండును అందు మధ్య నాదయోని ప్రక్కలనుండు గుగ్గెకుకాడలు లింగములు పుష్పయోనిని మూడు భాగములుగా ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు విభాగించినారు కొట్టకొన భాగమును Stigma అందురు మధ్యభాగమును Stvle అందురు అడుగుభాగమును Overy అందురు ఈమూడు భాగములతో గూడిన కాడను Pistin అందురు లింగతుల్యములగు కాడల Stamens అందురు ఇప్పుడర్థమాయెనా? నీకు బాగుగా బోధపడకుండె కొన్ని యిండ్లగురు శుశ్రూష చేయుము

నానువనాదు కోతులుకోరని సమర్థ రామనాదు నంహరించినావేన్ను కోతి అయిననేమి యోగాతియైన నేమి వ వాదమున కర్హులైతము అయినను నీకు వాల్మీకికన్న సమగ్ర రామనాన్ చెప్పునా! ఆల్లైన జితోస్మి

చింతచెట్టునుగురించి యింకొక్కమాట న్నదియా వెట్టుండగా మీవాని చి కచెరే నీకు జా కమువచ్చినది ఇటీవలనే చింత యను తెల్లన ఆయినది ఇప్పుడు పెద్దాపురనప్ల చింత ను పరిశోధన చేయుచున్నారు వారి కొక కాన్ఫరా తక్షణమేమీనాకే సన ఎచ్చి పరీక్షచేసి దాని విశేషములు చెప్పగలదు అంతవరకు తాయాచెట్టుదను గూడ నీవారవేవ కని నాలప్రచేయుదున్నారు ఏంవ అది నావర్దాలను చేయునేపా మా న వాళ్లులో ఆడవారుం వారివాచెటువదికి జో యకుండ పవారా పెటింపుదు తెంండిన నాదు (వృద్ధా) అత్యం గర్వితలైపోయిన యి క మీయయాదు లంకలో దరిపోయి దక్క మాటవే మాయూ గొని నాజా (ఋగ్ వేదం) లో నుత హోదచి గంతోషయుకొన్నె అవియ్యావలెను సుమా! నీకు మేక యెట్లు పూజ్యవస్తువో చింతచెట్టునుడి నాకిరెట్లు కల్పితమైయున్నది.

ఒకరుగారూ! తాము ఆహింసపైన శ్లోకములు చాల వ్రాసి సంపాదకులనుగూడ మెప్పించినందున నాదు నాలుగు సాధారణములు నాలు చేయని తక్కునని యెత్తివేసినాను. నీకుం కను ప్రమాణములు కావలసినచో ప్రాచీనమైన గ్రంథములలో ఒక గూడ్చుబండి స్తోత్రకికొరకును. ఋగ్వేదముల పేరులు నీకు తెలియకుండిన నేను వ్రాసిత్రాసి యిచ్చుయగలను. ఈ ఆహింసా ప్రశంస నాసను నాసుగా చెప్పెదను. కాని యిదమునా ద మన లేదనుకో, శాకములు గల హింసకానవి ప్రమాణములు మునురాజా! పత్రికలనుగురించి పండితులు చెప్పిన హింసకాదని మాపుము

శ్రీ సికింద్రాబాదు ఆంధ్రరాజ

బలిజనాయుడు సంఘము

ఈ సంఘకార్య నిర్వాహకులు గత సంవత్సరము ౨౧—౭—౧౯౩౩ శుక్రవారమునాడు తమ సంఘాభ్యుదయ కార్యక్రమపత్రిక నొకటి ప్రచురించిరి ఇంతకులతూర్పుదేశము నాయుడు లనబడు ఉత్తరాంధ్ర తెలుగువారును కమ్మవారును దక్షిణాంధ్ర బలిజనాయుడులును యీ దేశమునకు చెంతయాకాలమునుండి జీవనోపాయార్థము వచ్చియున్నవారలేగాని సాంఘికభావనారహితులై కాలముగడుపుచున్నవారలు తమ పూర్వస్థితులెట్టివో తెలుసుకొనలేక జాతి దేశ భాషాభేదముల గల్పించుకొని వీరు కళింగకోట తెలగాలు మేము శ్రీకాకుళము తెలగాలమని కొందరు మేము విజయనగరము తెలగాలు వీరు బలిజ తెలగాలని కొందరు వీరిలలో నెవ్వరేని యొకరితో నొకరు చుట్టరికము చేసికొనినచో వారిని తమ పంక్తికి బిలచుట మానుకొనుట బలిజీలయిందుకూడా యిట్టి అన్యోన్యబద్ధస్పర్థవైరంబులు మనంబులగల్గి నానాటికి వీరలసంఘములు సన్నగిలి నిర్బలమై పడియు నయిను యిండ్లు నొక్కొకశాఖగా నేర్పడి ఆకొద్దియిండ్లలోనే వారిలోవారే సంబంధ బాంధవ్యములగల్పించుకొని ఎవరికివారే పెద్దలై సంఘమున నెట్టివో గమనింపక యొకరిబాధ్యత నొకరికి సరిపడక తరుణము వచ్చినపుడు పెరవారల సహాయము నాసించుచున్నారలు ఇట్టిదుస్థితుల పాల్పడిన మావారల నద్దానినుండి తొలగించి యొకరిపై నొకరికి నభిమానము గల్గుటుల యొక్క సంఘనిబంధనా కట్టుదిట్టములను లోబర్చుకొని సంఘాభ్యుదయమునకై ర్యాగింబవర్గు ప్రయాసబడు తత్సంఘ కార్యనిర్వాహకులగు మ|| వంచిసిల్ల కృష్ణారావుగారును తత్సభ్యులగు మ తోటకూర వేంకట నారాయణగారాదిగాగల మహాశయులు స్తోత్రపాత్రులు

ఈసంఘనిర్మాణకార్య ధురంధరులగువారితో సహ ప్రతి తెలుగు బలిజ కమ్మ వెలమ జాతీయులు దోహదపడి సంఘసభ్యులై తమపూర్వస్థితుల నెఱింగి తమవారలు పూర్వము ఆంధ్రలోకమును బాలించెడి సత్క్షత్రియవీరుల యుక్రమమని యీనాటికి బిలువబడుట దబ్బరయని ఆంధ్రవీరుల చరిత్రముల మూలమున గుర్తెరుంగ గలరని నామనవి జీవనాధారములేని బీదల నాదరించుట యొకరకొకరు సహాయపడు లై యుండుటకై యీసంఘముయొక్క ముఖ్యాభిప్రాయము తెలగాలు వెలమలు కమ్మవారు బలిజీలనబడు వారందరును యొక్క క్షత్రియశాఖవారు ఇందుకు నుదాహరణముగా నొక్కటి తెలియజేసెదను తెలుగు వీరుడగు ఇనుమంత సంజనితు డగు అనపోతనాయుడు ౧౩వ శతాబ్దమున నిజాం రాష్ట్రమునందు నల్లగొండ సమీపమున గల రాచకొండ రాజధానిగా నిడుకొని ఆంధ్రలోకమును బరిపాలించెను ఇతడు ఎతురాజాగురంధరుడై నూటయొక్క విరోధిభూపతుల శిరముల చెండాడి ఎతరులకు తద్రక్తమిళితముగా అలతర్పణమొసగి సోమకుల పరశురామ యను బిరుదువహించెను ఈ యాంధ్రలోక భూపతులగు అనపోతనాయుడు సర్వజ్ఞసింగ భూపాలుడు మొదలుగా గల వీరులయొక్క ప్రశస్త చరిత్రాంతరమైం నిఖిలాంధ్రజన రక్తనాళముల నింకయు తెత్తె

ఒకరు గారూ! తమకు మేకవంటివి ఎన్ని శాంతపావన ? జంతువులు పూజనీయములై యున్నవో వినవలతును ఎలుక కుందేలు ఇవి పూజ్యములేనా? మిడుతకూడ గడ్డినేతిను ననుకొందును మిడతంభట్లు గాడ మీకు గురుతుల్యులేనా?

ఒకరూ ఇంతటితో నూరకుండెదవా? లేదా? చెప్పుమా?

రపము ప్రవహించుచున్నదియని వీరలు గోదావరి మొదలుగ కృష్ణావరకు గోలకొండ ముఖ్యపట్టణముగా నాంధ్రదేశమును బరిపాలించిన రాజ్యములు యిప్పటివరకు వరంగల్లు రాజధానిగా సమస్త ప్రదేశముల శిలాశాసనముల ద్వారా జోడు గాపవచ్చును ఎటులనగ తెలుగుగు కమ్మ రావ బలిజ వెలమ రెడ్డి పరిగణింపబడు వారలందరు క్షత్రియ సంజనితులనియు పూర్వము వీరు బలిజీలని పిలువబడు టకు నొకగొప్ప కారణముగలదు

ఈ బలిజీలని పిలువబడువారందరు ఇందు వంశాన్వయ క్షత్రియోత్తములని నెఱుగనగు భాగవత నవమస్కంధములోన వీరి వంశక్రమమంతయు విపులముగా దెలుపబడియున్నయది సుతప్రుడను రాజునకు బలియను పుడమిరేడు జన్మించెను ఆ పృథ్వీపతికి అంగ వంగ కళింగ సీహ్మ పౌండ్ర ఆంధ్రులను నార్గురు పుత్రులుగలరనియు వారలు పరిపాలించు రాజ్యములకు దమ పేరులనిడి పరిపాలించిరనియు ఆంధ్రభూపాలుడు పరిపాలించు రాజ్యములకు ఆంధ్రలోకమను నామమిడెననియు ఈతని సహోదరులు అంగ వంగ కళింగ సుహ్మ పౌండ్ర భూపతులు తమపేరల దాము పాలించుదేశములకొసంగి పరిపాలించిరనియు బలినృపాలుని పుత్రులుగాపున బలిజులని పిలువబడుచుండిరి ఆంధ్రరాజ వంశాన్వయసంజనితులై నానాటికి రాజ్యపాలనము గోలుపోయి పలువిధ దేశములజేరి ఆయాస్థల మర్యాదల ననుసరించి రావు రెడ్డి రాయ రజా నాయుడులను బిరుదములతో యున్నవారలు ఇట్టినిదర్శనము లెన్నియో వీరు క్షత్రియులని ఋజువుపరచుటకు లెక్కకు నెక్కుడుగా గలవు వీరలు క్షత్రియులుకారు శూద్రులని యద్దు దగిలిడివారలలో మన ఆంధ్ర బ్రాహ్మణులె నెక్కుడు వీరల బాలించిన క్షత్రియప్రభువులెవ్వరో ఏరాజన్యుల నాశ్రయించి వీరల గ్రహారాది దానము లొసంగి యిప్పటికి తాతలనాటినుండి ననుభవించుచున్నారో నించుక జ్ఞప్తి దెచ్చుకొనినచో యింకొకసారిట్లనరని తలంచెద నానాటికి రాజ్యపాలనము లేకపోయినను కులమర్యాదలు నంతరించునా? బ్రాహ్మణవృత్తి విడనాడి ఉద్యోగములే జీవనాధారము జేసుకొనిన వీరికి బ్రాహ్మణులని బిలవడను లేదా తమ దేశములను బమ్మపాలించిన ప్రభువుల సంజనితుల తాము నిందించుటచే తమ బ్రాహ్మణ గౌరవము నానాటికి నంతరించుచున్న యది యని తమకే సాదృశ్యమగుచున్నయదని వేరె చెప్పనేల

ఒక్క దేశీయులయ్యు నాంధ్రులనియు బిలువబడు మనమెల్లర మన్యోన్యముగా నుండుటయే నామనవి ఇట్లొకరినొకరు హేయముగా ధిక్కరించుకొనుట భావ్యముగాదు ఇట్టి స్పర్థలు మనవారల హృదయములనుండి నంతరించని నో పెరవారలప్రేమ చూపులకు గురియౌటయేకాని వేరొండుగాదు

పైజెప్పబడిన క్షత్రియోత్తములగు రాచ కమ్మ తెలగు బలిజీనాయుడు లెవరీ నిజాంరాష్ట్రమునగలరో వారలందరు సంఘసభ్యులుగాజేరి శీఘ్రకాలములో సంఘమును మహోన్నతదశకు దెచ్చి సాంఘికబలముచె తమసోదర క్షత్రియ జాతీయుల కెంతేనియు నిక్కట్లు జిక్కనీయక నొకరినొకరు సహాయభూతులయ్యెదరని నా ప్రార్థన సంఘసభ్యులుగా జేరిన వారలీదిగువ విలాసమునకు వ్రాసికొని కార్యక్రమములు గు ర్తెరుంగుదురుగాక

పంతం ఆంజనేయులు నాయుడు
లింగపల్లి హైదరాబాదు
౧౨—౧—౧౯౩౪

వివరములకు క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు —
వంచిసిల కృష్ణారావు నాయుడు గారు
(వైద్యరాజా)
గౌరవ కార్యదర్శి ఆంధ్రరాజ బలిజనాయుడు సంఘము 3౯౫౫ సుభిక్షరోడ్డు సికింద్రాబాదు [దక్కన్]

గాంధిమహాత్ముని సంచారము

గాంధిమహాత్ముడు బెంగుళూరులో నున్న ఈ జన కాన్వాయ్ ఆ రటోస్వంటు జైన ఎస్తుల్ బాయాబాయి వారిని హైమాంపులను ఇరిడియా జెరుశలం షెకర్ ప్రాంతముల లోన్ని గోశాల్యము అరిగినదనీ ప్రబోధము చేయుటకు నీవద్గ కోరిరి. ఆసుదర్శనము కాశ్మీరరాజ్యమును ఈ ధా హార్డను గా జెప్పిరి కాశ్మీరములో గోహత్య నిషేధము ప్రకారము నేర మగును అట్టి ప్రతిబోటను ఆడవట్టు చూపవలెననగా లో రరి మహాత్ముడు హరిజనులందరిని కూడ పశువులు మాంసమును వర్జింపవలసినదని బోధించుచున్నానని తెల్పెను

జనవరి ౯ వ తేది మహాత్ముడు విశ్రాంతి గైకొనుచుండి నను అహమ్మదాబాదు నేతయంత్రముల యజమానులకును ఆ యంత్రములలో పనిచేయువారి సంఘమగు లేబరీ యూనియను నకును వచ్చిన వివాదమును విచారించుచుండెను మిల్లుల యజమానులు ఎనిమాంగ్ కూలీలను నూటికి ౨౫ వంతున తగ్గింప బూనుటచే వివాదము ఏర్పడెను. ఈవివాదపు పరిష్కారమునకు గాంధిజీగారును సేట్ చిమన్‌లాల్ గిర్ధర్‌లాల్ గారును మధ్య వర్తులుగా నియమింపబడియున్నారు ఉభయపక్షములవారును తమతమ వాదములను వివరించిరి

గాంధిమహాత్ముడు ఎలబారు సంచారమునకై ప్రయాణమై కులవకోడు రైలుస్టేషను చేరునప్పటికి అక్కడ జనులు తండోపతండములుగకూడ మహాత్మునకు స్వాగతమిచ్చిరి అంతట వారు శబర్యాశ్రమమునకు గొనిపోబడిరి అక్కడ వారికి సమర్పింపబడిన విన పత్రములును యితరవస్తువులును వెంటనే వేలము వేయబడెను

జనవరి ౧౧ వ తేది ఉదయము మహాత్ముడు పట్టంచిలో హరిజనులను దేవాలయములలోనికి రానిచ్చువిషయమై వృప ద్యంగము గురువయ్యూరు దేవాలయమును ఇతర దేవాలయములను హరిజనులకు తెరవనిది హిందువులు తమవిధి నెరవేర్చినట్లు గాదు అని చెప్పెను

పాలఘాటులో గాంధిమహాత్ముని వెంట పోవువారిని కొందరు సనాతనులు నల్లజెండాలతో అవమానపరుప జూచుటయేగాక ఇతరవిధములగూడ చిక్కుపెట్టజూచిరి కాని అప్రయత్నము సాగలేదు పోలీసులు చెంతములతో అతుంటరులను తరిమివేసిరి ఆదేవిధముగా గురువాయూరులో గలభా చేయుటకు సనాతనులు ప్రయత్నించిరి అదియు వ్యర్థమయ్యెను

కల్లికోటలో జామురిన్ గారికి గాంధిగారు బెంగుళూరులో నున్నప్పుడే హరిజనులను దేవాలయములలోనికి రానిచ్చువిషయమును వారితో చర్చింపదలచి ఒక జాబును వ్రాసియుండిరి జామొరిన్ గారు అదర్శనమునకు అంగీకరించుచు జవాబిచ్చినారు

గురువయ్యూరు సనాతనుల గలభా

గురువయ్యూరులో గాంధిగారు జనవరి ౧౨ వ తేది ఉపన్యసింపవలసియుండగా వారు వచ్చుటకుముందుగా కొందరు సనాతనులు ఉపన్యాసవేదికపై నెక్కి ఉపన్యసింపబూనగానే గలభా ఎయలుదేరెను రాళ్లు కట్టెలు రువ్వబడెను ఆదెబ్బలలో అనేకులకు గాయములయ్యెను ఇరువురు ఆసుపత్రికి గొనిపోబడిరి గాంధిగారువచ్చి పవిత్ర హరిజనోద్యమములో సనాతనులు అల్లరిచేయరాదనియు హరిజనోద్ధరణమునకై పాటుపడుట విధియనియు హెచ్చరించి సంస్కరణోద్యమములో కొట్లాటలు కూడవని చెప్పిరి గురువయ్యూరు ప్రజల తరఫునను ఫాన్నాని తాలూకా బోర్డు తరఫునను మహాత్మునికి వినతిపత్రముల సమర్పింపబడెను

పరికటన

మహారాజబహద్దరు కిషన్‌ప్రసాదుగారి ఆజ్ఞానుసారము ఈసంవత్సరము అల్వాలజాతరలో వ్యవసాయ, పరిశ్రమల ప్రదర్శనము జరుపుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది ప్రదర్శనప్రారంభము ౨౬-౪-౪౩ ఫ (28—1—1934) ఆదివారమునుండి మూడురోజులవరకు జరుగును అవసరమునుబట్టి మరి రెండురోజులు యెక్కువగూడ చేయబడును నిజాం రాష్ట్రములోని పరిశ్రామికు లెవరైనను వస్తువుల ప్రదర్శింపదలచిన ౨౧-౪-౪౩ ఫ వరకు మాకు తెలిపినచో స్థలము ఏర్పాటుచేయబడును మంచివస్తువులకు ప్రదర్శనకమిటీనుండి బహుమతులు పంచిపెట్టబడును.

గుండేరావు,
గౌ కార్యదర్శి

మ. ఘ. వ. నిజాం సంస్థానపు రైల్వే

ప్రకటన

—(౦)—

సికిందరాబాదులో యం. సి. సి. జట్టుమ్యాచ్చు సందర్భమున పోను రాను ఉపయోగించు తక్కువఛార్జి టిక్కెట్లు

సికింద్రాబాదులో ౧౯౩౪ జనవరినెల మూడవవారములో జరుగనున్న యం సి సి సంబంధము సందర్భమునసికింద్రాబాదుకు ౧౫౦ మైళ్లకుపైబడిన స్టేషనులనుండి రైలుప్రయాణముచేయు వారికి ఒకప్రయాణమునకగు ఛార్జితోబాటు అందులోసగము అధికముగా చెల్లించినమొదల పోను రానుకూడ సరిపోవుటిక్కెట్లు ౧, ౨, ౩ వ తరగతు లన్నిటకిని యివ్వబడును

ఈ తక్కువఛార్జిరిటర్నుటిక్కెట్లు ౧౯౩౪ జనవరి ౨౦ వ తేది మొదలుకొని ౧౯౩౪ జనవరి ౨౫ వ తేదివరకు (రెండురోజులుకూడచేరును) యివ్వబడును ఈటిక్కెట్లను కొన్నవారు ౧౯౩౪ జనవరి ౩౧ వ తేది అర్ధరాత్రిలోగా బయలుదేరినచోటికి వచ్చుప్రయాణమును పూర్తిచేయవలసియున్నది

ఛార్జీలు అధమపక్షము ఈక్రింది మొత్తములుగానైన నుండవలెను

మొదటి తరగతి	రూ ౯ — ౯ — ౦
రెండవ తరగతి	౪ — ౧౩ — ౦
మూడవ తరగతి	౧ — ౭ — ౦

సాధారణముగా పోను రాను అగుచార్జి రాను ఆగు రిక్తలనీ పై తెల్పిన అధమపక్షపు ఛార్జీలకంటె తక్కువగునో పోనురానుకలిపి అగుచార్జిలమొత్తమే చెల్లింపబడవలసియుండును ౩ ఏండ్లకు పైబడిన వారికిని ౧౨ ఏండ్లకు లోబడినవారికిని తగ్గింపుఛార్జిలో సగమేవిధింపబడును

ఈటిక్కెట్లుకొన్నవారు మధ్యస్టేషనులలో దిగుటకువీలులేదు

ఏసందర్భములోనైనను ఈటిక్కెట్ల ఛార్జీలను వాపసుకోరుటకు హక్కువుండదు

సికిందరాబాదు దక్కను
తేది౧౩ జనవరి ౧౯౩౪

(ఆజ్ఞచేత)
చీఫుకమర్షియలు మేనేజరు

ఇస్తెహారు

మంచితరుణము సుభిక్షమైన భూములు జిరాయితి సర్కారు మూడవసారి హరాజు జిరాగాతి మజరా వరంగల్‌కు ముంతఖిల్ కావటంవల్ల అరాజి యాతు మజరా అలేరు తా॥ భువనగిరి జిల్లా నల్‌గొండ మూడవసారి హరాజు జాబితా ప్రకారం అలేరు గ్రామం మొఖాం మీద ౨౨ యిస్ఫందియారు స్న ౧౩౪౩ ఫసలి బుధవారం రోజున హరాజు కాగలదు కాబట్టి యాభూములు ఆలెరు స్టేషన్ సమీపంలో ముసాపురి బంగ్లా వ శిద్దిపేటరోడ్డుకు వున్నవి యిట్టి భూమి ౧౦ సంవత్సరములనుండి సర్కారువారువున్ని శుభ్రపరచియున్న భూమి ఆభూమిచుట్టు పక పరిశ్రకాలవ వున్నది దాని జర్యాన నీరు పారగలదు అట్టి భూములలో భావులు తయారువున్నవి మామిడిచెట్లు చింతలు నిమ్మలు వగైరా వృక్షములు వున్నవి వాయిల్లు పక్కగోదాము మవుజూదు వున్నవి పలయువారు సవ్వాలు వేయవచ్చును

రక్బా వివరం

సర్వే నంబరు	సర్వే నంబరు వ్యాల	రక్బా యకర్	రక్బా గుంట్లు	ఖసం జ మీరా	రకంమాల్గుజారి కం
౯	౧౧౩	౧౨	౧౭	ఖుష్కీ	౧౫-౦
౧౦	౧౦౭	౧	౧౮	తరి	౧౯-౦
౧౧	౧౭౨	౧	౩		౧-౨
౧౨	౧౦౯	౧	౧౩		౨౭
౧౩	౧౧౭		౨౫	ఖుష్కీ	౧।౭
౧౪	౧౧౧	౧	౧౫	తరి	౧౮-౦
౧౬	౧౦౫	౨	౨	ఖుష్కీ	౨।౦
౧౮	౧౦౪	౨	౭౯		౩-౭
౧౭	౧౦౩		౭	బాగాయితు	౨।౦
౧౯	౭౪	౧	౩౫	తరి	౨-౨
౨౦	౧౬	౩	౨౭	ఖుష్కీ	౪।౭
౨౧	౭౩	౧	౮	తరి	౨౨।౦
౨౨	౭౨	౧	౨౫		౭౧।౭
౨౩	౬౧	౧	౧౬		౨౮-౦
౨౪	౭౬	౧	౧౪		౧౮
౨౫	౬౮	౧	౨౫		౨౧
౨౬	౭౦		౨౪		౮।౦
౨౯	౬౫	౨	౨		౩౧-౦
౩౦	౬౬	౧	౭౯		౨౫
౩౩	౬౨	౧	౧౬		౧౭

సర్వే నంబరు	సర్వే నంబరు వ్యాల	రక్బా యకర్	రక్బా గుంట్లు	ఖసం జ మీరా	రకంమాల్గుజారి రక
౩౪	౮౧-౮౫	౨	౧౭	"	౩౧।౦
౬౨	౪౬		౫	ఖుష్కీ	
౬	౬౪	౧	౩	తరి	౨-౨
౬౪	౬౨	౧	౧౦	ఖుష్కీ	౧-౧౫
౮౯	౫౭	౧	౧౨	తరి	౧౮-౦
౭౦	౭౯	౧	౧౦		౧౬
౭౧	౬౦		౨౯		౯
౭౨	౬౦	౧	౧౨		౧౮
౭౩	౭౭		౭		౧౭
౭౪	౭౫	౧	౨౯		౨౨
౭౫	౯౦	౧	౧౫		౨౪
౭౬	౯౧	౨	౧౧		౨౯
౮	౧౦౨		౨౫		౭
౭౭	౧౦౧	౧	౩	ఖుష్కీ	౧।౭
౭౯	౧౦౦		౮	బాగాయితు	౨-౭
౬౫	౬౨		౧౫		౪।౦
౩౮	౧౮-౮౨		౩౭	తరి	౧౭-౨
		౬౩	౧౯		

మింజానిబు నాయబ్‌తహసీల్దార్ జిరాయితు వరంగల్

గోలకొండ పత్రిక
శ్రీముఖనామ సం॥ మాఘ శు॥
గురువారము

ఉర్దుభాష, విద్యావ్యాప్తి

ఈ మధ్య మధ్యహిందూ దేశసంస్థాన ప్రజా మహాసభవారు సమావేశమై జవోరా సంస్థాన ప్రజవు ఆ సంస్థానమందు ఉర్దుభాష చదువను వ్రాయను నేర్చినవారు చాలా తక్కువమందియై నను ఉర్దునే సర్కారు వ్యవహార భాషగా నుంచుటకు ఏర్పాటుచేసినందుకు తము అందోళనమును దెల్పిరి చాలా కాలమునుండి ఆ సంస్థానములో హిందీభాషయే సర్కారు వ్యవహారభాషగా నుండెననియు ఈమధ్యనే ఆ సంస్థానపు నవాబుగారు హిందీస్థానమును ఉర్దుభాషకిప్పించుటకు పట్టుపట్టి యుండెననియు తెలియుచున్నది

ఈ పరిస్థితులు మనరాష్ట్ర పరిస్థితులను మనస్సునకు దెచ్చుచున్నవి మనరాష్ట్రములో ౧౯౩౧ వ సంవత్సరపు జనాభా ప్రకారము మొత్తము జనసంఖ్య ౧౪౪౩౬౧౪౮ మందిలో ౧౮౨౦౩౮ మంది మాత్రమే ఉర్దుభాష చదువను వ్రాయను నేర్చియున్నవారు ౧౩౨౭ వ ఫసలీలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడెను అది మొదలుకొని ఉర్దుభాష మనరాష్ట్ర విద్యావిధానమందు అగ్రస్థానము వహించియున్నను ఇప్పటికి ఉర్దు చదువను వ్రాయను నేర్చినవారు (సామాన్యముగా ఒకరొకరు వ్రాసెడు జాబుల నిగ్రహింపవలెను) ౧౦౦ కి ఇద్దరైనను బయలుదేరలేదని తేలుచున్నది విద్యాశాఖకై చేయబడు వ్యయమా అంతకంతకు ఎక్కువగా యున్నదేగాని తగ్గుటలేదు అంత అధికమగు ఖర్చుతో ఇంత తక్కువ సాధింపబడుటకు మాతృభాషా మూలమున విద్యనేర్పుటకు ఏర్పాటును చేయకపోవుటయే ముఖ్యకారణమని మా అభిప్రాయము

స్థలాంతరమున ముల్కీ ఉద్యమనాయకులు కొందరు స్థాపింపదలచిన 'నిజాం ప్రజాసమితి' యొక్క ఉద్దేశ్యములును, విధానమున్న తెలుపబడినవి వాటిలో ముఖ్యమైనది ఒకటి ఏమనగా నిజాంరాష్ట్ర ప్రజలకందరికి సామాన్యముగా నుపయోగపడుటకు వ్యవహార భాష హిందీగా నుండవలెనను మతము అనగా ఈ రాష్ట్రములోనున్న వివిధ భాషలవారికి సామాన్య వ్యవహార భాషగా నుండుటకు హిందియే ఎక్కువ తగినదని ముల్కీ ఉద్యమము యొక్క అభిప్రాయము. ఇటువంటివి ... రాష్ట్రములో పది మందిని ఎక్కువ ... కాని ఉన్నా మాత్రమే ఉన్న స్థలములలోని విద్య నేర్పు ఏర్పాటు లవలన భాషా వ్యయము తప్ప మరియే లాభము గనడు

జవా ... ఇది ... మనప్ర ... మాతృభాష ... అనవ ... ముల ...

పత్రికా స్వీకారము

వైదికాదర్శ—

సంపాదకులు చందూలాల్‌గారు ఉర్దూ వారపత్రిక దక్కన్‌లారిపోర్టులో అచ్చగుచున్నది ప్రతితడవ ౧౨ పుటలకు తక్కువలేదు చందా సంవత్సరమునకు ౪ రూపాయలుమాత్రమే

మా కార్యాలయమునకు ప్రథమ మూడు సంచికలు పంపబడినవి విషయములు విశేషముగా హిందూమత సంబంధమైనవికలవు ఈపత్రిక ఆర్యసమాజముపక్షమున వెలువడుచున్నది పత్రికలకనుమతి యీకాలములో మనరాష్ట్రమందు దొరకుట చాలదుర్లభమైపోయినది తుదకుపొట్ట కూటికై చిల్లరనోటీసులు ముద్రించుటకై మా మూలి ముద్రణాలయము (పత్రికాలయముకాదు) స్థాపించుకొందుమని సెలవువేడినను దొరకుటదుర్లభమైపోయినది వనపర్తి రోడులో నొకరు ముద్రణాయంత్రముంచుకొని జీవించుచు అందుపత్రికగాని, రాజకీయములుగాని, తుదకు మతవిషయములుగాని బ్రిటిషు మొగిలాయి ప్రభుత్వములకు వ్యతిరేకముగా నొక్కగీతయైనగాని ముద్రించనో ముద్రించను అని నెత్తిననోరుపెట్టుకొని ధ్వనించి ప్రార్థించి పరితపించి ... సెలవీయక పోవుట మేమెరిగిన విషయము అట్టిచో నీమతప్రచారపత్రికకు సెలవిచ్చినారనిన ప్రభుత్వమువారికి దన్యవాదము లర్పింపవలసినదే ఆర్యసమాజపక్షమున పత్రికయుండుట చాలయవసరమైయుండెను, వారిప్రచారమును మనరాష్ట్రములో సహింపనివారెందరో కలరు తుదకు "ఆర్య" అనిన వెంటనే తుపాకీతో కాల్చుడు అనునంతటి భీభత్సస్థితికి వచ్చినది ఆర్యసమాజము విషయములో నెన్నియోమారులు కొందరు అబద్ధప్రచారము నుచేసి వారిని చిక్కులలో బెట్టినది మేమెరుగుదుము కావున అట్టియబద్ధపు ప్రచారములను చేయువారి దర్యాలను నిరోధించుటకు ప్రతితడవ బహిరంగసభ చేయవలెనన్న గష్తీనిషాను ... తో సంప్రతించి భగీరథ ప్రయత్నములుచేసి సభలు అనుమతి అనేకషరతులతో దొరకను—చేయవలసివచ్చును అది దుర్ఘటము కావున పత్రికాముఖమున తమహక్కులను కాపాడుకొనుటకు ఆర్యసమాజమువారికవసరముండెను ఈవైదికాదర్శపత్రికపై "కృణ్వంతో విశ్వమార్యం" అను వేదసూక్త భాగమును ముద్రించుచున్నారు మనరాష్ట్రములో నితరమతస్థులకు కొందరికిది నచ్చకుండెను ప్రతిమతమునకిట్లు చెప్పుకొనుటకు హక్కు గలదు ఈకాలములో హిందూస్థానము వివిధ మతస్థుల ప్రచార యుద్ధమునకు ముఖ్యరంగమై యున్నది మన దేశస్థులకు ... తమపై ... చ్చియుండినట్లు మనదేశస్థులకు మత భూత మావేశించినట్లు ఏయితరదేశమునను గానరాదు క్రైస్తవులు ముసల్మానులు పార్సీలు జైనబౌద్ధులు అందరును హిందువు ... తమమతము ... శస్త్రములు ప్రయోగించుచున్నారు ఆర్యసమాజ మొదలగు హిందూమత ... నకు ప్రయత్నించుచున్నవి ఈమత పరివర్తన ... లో ననేక వైషమ్యములు ... మతద్వేషములు వ్యక్తిద్వేషములు ... అనేకస్థలములలో ... లో పెద్ద యుద్ధములు జరిగినవి జరుగుచున్నవి అనేకులు గాయపడినారు అనేకులు చచ్చిరి ఈ వైషమ్యములు అదేమి ... హిందూ ... కాని ... జరుగుటలేదు. కేవలము హిందూ ముసల్మానులకే జరుగుచున్నది ఇది చాల శోచనీయము ఎంతవరకు హిందూ ముసల్మానులు పరస్పరవిశ్వాసము పరస్పర సహనము, పరస్పరప్రేమ చూపరో యంతవరకు యుభయులును నాశన మగుచుందురు ఇది తథ్యము కావున మేము వైదికాదర్శకు హితబోధచేయుటయేమనగ నెంతమాత్రమును నితరమతదూషణము చేయక తమమతములోని యుత్తమ విషయములను నవశ్యముగా ప్రచారము చేసికొందురుగాక కొన్ని స్థానిక పత్రికలలో హిందువులలో పరస్పరభేదములు కల్పించు వ్రాతలు వ్రాయబడుచుండును ముఖ్యముగా హరిజనులను నితర హిందువులపై పురికొల్పు వ్రాతలు వ్రాయబడుచున్నవి ఇట్టివ్రాతల వైదికాదర్శ వ్రాయకుండుగాక ఇంతవరకు మేముచూచిన యీమూడు పత్రికలలోని విషయములు చాల ప్రశంసనీయములుగా నున్నవి వైదికప్రకాశ చందా అల్పమే అందఱును ప్రోత్సహింతురని నమ్ముచున్నాము

మఘవ నిజాంసంస్థానపు రైల్వే

ప్రకటన

ఆల్వాలీ యాత్రలో రథోత్సవము ౧౯౩౪ జనవరి ౨౧ వ తేది అదివారమునాడు జరుగును.

౧౯౩౪ జనవరి ౨౧ వ తేది ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము ౧ గంట మొదలుకొని ౧౯౩౪ జనవరి ౨౨ వ తేది సోమవారము రాత్రి ౯ గంటలవరకు ఫలకునుమా హైదరాబాదు చిన్నరైలుస్టేషను, బొలారములకును, హైదరాబాదుపెద్దరైలుస్టేషను, సికింద్రాబాదులకును మధ్య చిన్నరైలుమీదను పెద్దరైలుమీదను సాధారణముగా నడచు సబర్బన్ బండ్లు రద్దుచేయబడును సాధారణమైన రైలుబండ్లకుబదులు గంటగంటకు (అవసరమగుచో ఇంకను ఎక్కువసార్లుకూడ) ప్రత్యేకమైనబండ్లు నడిపింపబడును ఈప్రత్యేకపుబండ్లు ప్రతిసబర్బన్ స్టేషనులోను నిలుచును

౧౦జనవరి౧౯౩౪ | చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజరు

నాటకము

భక్తాగ్రేసరులారా! శ్రీపండరీక్షేత్ర నివాసియగు భక్త నరసింహం ఇట్లు తెలుపుచున్నారు మనప్రాంతమున బెజవాడ గ్రామస్థులు "శ్రీపుర విఠల్ ప్రసన్న" మహాయంత్రములని విక్రయించుచున్న బిళ్లలు దేవస్థానంవారికేమియు సంబంధములేదు యీద్రవ్యము దేవస్థానంకు చెందునది కాదు కొన్నిగ్రామాదులలో దేవస్థానంవారే పంపిన యంత్రములు విక్రయించుచున్నారన్న విషయములు అసత్యములు

మా ఆచార్యునివాక్యమేమనగా —విఠల్ నామమునకే మహాత్మ్యగలదుగాని యంత్రమునకెంతమాత్రము మహాత్మ్యములేదు ద్రవ్యము సంపాదించుకొనుటకై విఠల్ మహాయంత్రమనియు, విలాంఛనమనియు, వి ... ఔషధమనియు చెప్పి ద్రవ్యము సంపాదింపవలెనని ... మార్గమని యోచించి "శ్రీపు విఠల్ ప్రసన్న మహాయంత్రి" మని విక్రయించుచున్నారు

ఈవి ... కమ్మర ... గ్రామాపులలో దొరకును ఈ దేవస్థాన సంబంధము ఎవరు ... కాదు

... హైదరాబాదు	... యాదశేరి శ్రీమ్మన్నారాయణాచారి

స్థానిక వార్తలు

'నిజాం ప్రజా సమితి'

౫౦ మందికి పత్రికలు

ముల్కీ ఉద్యమ పరిణామము

హైదరాబాదులో ఈమధ్యనే ప్రారంభింపబడిన ముల్కీ యుద్యమమును సిద్ధముచేయుటకై ఆలోచన జరుగుచున్నది ఈ ఉద్దేశ్యముతోనే ప్రస్తుతము "నిజాంసమితి" యను నొక సంఘమును స్థాపించుటకు తలపెట్టియున్నారు

మిస్ పద్మజానాయుడు (శ్రీమతి సరోజినిదేవి పెద్ద కూతురు) మౌల్వీ అబుల్‌హసన్ సయ్యద్ అలీ (శాసనసభలో సభ్యుడు) మరియు పురపాలక సంఘసభ్యుడు) బి రామకృష్ణారావు (సుప్రసిద్ధ న్యాయవాది మరియు ఆంధ్రసంఘాధ్యక్షుడు) సయ్యద్ అబిద్ హసన్ (ముల్కీ ఉద్యమము సరియైన పద్ధతిపై నియమించినవారు) శ్రీనివాస శర్మ బారిస్టరు (మహారాష్ట్ర సంఘములో ప్రసిద్ధుడు)——వీరు అధికారులను తదితరులను కలిపి ౫౦౦ మందికిపత్రము నొకదానిని పంపినారు ఆపత్రములో సదరు సమితి యొక్క ఉద్దేశ్యములును నియమములును విశదముగా వివరింపబడియున్నవి ఈ ఉద్దేశ్యములను గూర్చియు నియమములను గూర్చియు వారివారి అభిప్రాయములను కనుగొనుటకై ఆపత్రము పంపబడినది

పైజెప్పినవారు సమితియొక్క ప్రస్తుతనీతిని వివరించుచు ఇట్లు చెప్పియున్నారు ఈ మహిత అసఫ్‌జాహీ వంశము క్రింద ఎన్నటికిని తగ్గని విశ్వాసమును వెల్లడిచేయుచున్నది భారత సంస్థానప్రజలు తమ ప్రభువుల వంశములయొక్క గౌరవమును ప్రతిష్ఠను చెక్కుచెదరకుండ నుంచగోరుటయు వారు తామును స్వాతంత్ర్య ప్రియులును ఆత్మాభిమానము గలవారును అగు ప్రజలుగా అభివృద్ధి చెందగోరుటయు ఒకదానికొకటి విరుద్ధములు కావని ఈ సమితి నమ్మకము

ఈ పేరా తర్వాత వచ్చు మరి అయిదుపేరాలు అనేక విషయములను చెప్పుచు నిశ్చయమును పేర్కొనుచున్నవి ఏమనగా రాజ్యాంగములు సంస్థానములు జాగీర్లు అను నివి అనాదిగా నున్నవి వాటివలన విజ్ఞానము నిలిచియున్నది కాబట్టి నశింపనీయక కాపాడదగినవని నమ్మకము కల్గించుట ప్రజలు శాసనసమ్మతములగు అన్ని సాధనముల నుపయోగించి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును పౌరసత్వపు మూలహక్కులను సాధింపగోరుచున్నారని తెల్పుట రాజకీయములలోను జీవితమందు ఇతరవిషయములలోను మతద్వేషము మానుట

ఫెడరల్ ఇండియాలో అందరికిని పరస్పర వ్యవహార భాషగా నుండుటకు హిందూస్థానియే అన్నిటికంటె సెక్కువ తగియున్నది కాబట్టి హైద్రాబాదీయులందరికిని దానినే సాధారణభాషగా జేసి ప్రోత్సహించవలెనని పత్రముపై దస్కతులు చేసిన పెద్దలు సూచించుచున్నారు

సమితి ఫెడరేషను విషయమై ఏమి అభిప్రాయము గలిగియుండును అను విషయమును నిట్లు చెప్పబడినది "హైద్రాబాదు సంస్థానముయొక్క సంధులన్నియు బ్రిటిషుయిండియాలో హిజ్ మెజస్టీగారి ప్రభుత్వముతో చేసికొనబడినవేగాని బ్రిటిషు ప్రభువులతోగాదు అనియు కాబట్టి బ్రిటిషు యిండియా ప్రభుత్వము యొక్క రాజ్యాంగ నిర్మాణవిషయమునగాని అధికారుల విషయమునగాని ఏమార్పుచేయబడినను హైద్రాబాదు సంస్థానము తనహక్కులు అధికారములు సంబంధించినంత మట్టుకైనను భియపడవలసినపనిలేదనియు ఈసమితి నమ్ముచున్నది ఈ రెండింటి సంబంధము ఒడంబడికమాత్రమే కాబట్టి ఆసంధివలన అర్థమగు సహజవిధులును హక్కులును ఆటి సంబంధముయొక్క స్వభావమును న్యాయసంబంధము లగు సూత్రములచేతనే నిర్ణయింపదగినవై యున్నవి"

హైద్రాబాదుకు ఆది ఈస్టిండియా కంపెనీకిగాని దానిస్థానమున వచ్చిన ఇప్పటి బ్రిటిషిండియా ప్రభుత్వమునకుగాని బుద్ధిపూర్వకముగా స్పష్టముగా సంధిప్రకారము ఇచ్చివేసినవితప్ప తక్కిన అన్ని ప్రభుత్వాధికారములును గలవని ఈ సమితి నమ్మకము సార్వభౌమత్వము (స్వాతంత్ర్య) అను మాటను హైద్రాబాదు తాను ఒడంబడిక ప్రకారము పరరాష్ట్ర సంబంధములు శత్రువులనుండి రక్షణను మొదలైనవి కొన్ని ప్రభుత్వ విశేషములను [illegible] యిచ్చివేయుటవలన బ్రిటిషు యిండియా ప్రభుత్వమునకు [illegible] చిన కొన్ని విధులను [illegible] ఉపయోగించుచున్నది [illegible] [illegible] లార్డు రీడింగుగారికి [illegible] [illegible] [illegible]

"ఏమిలేకపోతేనే బలపరచుచున్నది అదెట్లనగా —

హైద్రాబాదు నిజాములు పరరాష్ట్రములకు సంబంధించిన విషయములలో దప్ప తక్కిన అన్ని విషయములలో బ్రిటిషుఇండియాలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఎంతో అంత స్వాతంత్ర్యము కల్గియుండినారు. ఒకరిప్రక్కన ఒకరుండునపుడు రెండు ప్రభుత్వములకును వివాదములు వచ్చుట సహజము అట్టివివాదములలో పైజెప్పిన మినహాయింపును త్రోసివేసి ఉభయపక్షములవారును అన్ని సందర్భములలోను ఒకరివలన ఒకరికి నిర్బంధము లేక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో తమతమ విధులను నిర్వహించినారు.

ఇండియా సమస్యకు ఫెడరేషనే సరియైన పరిష్కారమనియు ఇండియా అంతయు ఒకటే స్వామ్రాజ్యముగా నుండి దాని ప్రభుత్వము మంచిగా జరుగుటకై బాధ్యత వహించుటకు హైద్రాబాదుకూడ చేరవలసియున్నదనియు ఈసమితి నమ్మకము. ఫెడరేషనులో చేరునపుడు తాను ఇండియాయొక్క మంచిచెడులకు విరుద్ధముగా ఏదోపనిని చేయుచున్నానని గాని, ఆదేశము మనఃప్రియమైన సంపూర్ణపు డొమినియన్ స్టేటసు [బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమన్నమాట] అను లక్ష్యమును సాధించకుండ అడ్డుతగులుచున్నానని గాని అనుమానమును ఏమాత్రము వహింపరాదు, హైద్రాబాదు తన ప్రభుత్వమునకు హక్కులకును బాధ కలుగనీయరాదు. అయినను ఫెడరలు విధానమువలన కొన్నిహక్కులను వదలుకోవలసి వచ్చినచో సంయుక్త భారతదేశమునకు క్షేమకరముకాని ఏవిర్పాటునుగాని హైద్రాబాదు అంగీకరింపరాదు."

సమితియొక్క ఉద్దేశ్యము లేవనగా:—

౧. హైద్రాబాదు నిజాంగారికి లోబడియుండు వివిధజాతులవారియొక్కయు వివిధ మతముల వారియొక్కయు మధ్య అనురాగమును సహకార భావమును వృద్ధిచేయుట.

౨. హైద్రాబాదు స్వతంత్రమైన రాజ్యమగుటచే దానికుండు రాజ్యాంగ సంబంధములగు హక్కులను అధికారములను కాపాడుట.

౩ హైద్రాబాదులో పౌరసత్వపు మూలహక్కులను అధికారమును సాధించి వాటిని కాపాడుట మరియు అసఫ్‌జాహీ వంశము పాలనలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుట

౪ సమితియొక్క అభిప్రాయములను ప్రచారముచేసి దానికి సాధ్యమైనంత ఎక్కువమంది సహాయమును సంపాదించుట

ఘోరహత్య

[illegible] తేదీ నాడు హైదరాబాదునగర [illegible] మీర్ హాషిమ్‌అలీఖానుగారు [illegible] [illegible] [illegible] మహబూబీ అను నామె గర్భిణిగానుండి కొన్ని సమయములో మేడపైకిపోయి తన్నబిడ్డను చంపి శవమును గుడ్డలతోచుట్టి మిద్దెపైన పడవేసెను. ఆమెకూడ ఒక అర్రలో దాగుకొనెను. ఆమె పోషణకర్త యగు నవాబు నాజర్‌జంగ్ బహదరు జరిగినదానిని తెలిసికొని మహమద్ సికిందరుద్దీనుఖాన్ ద్వారా పోలీసులకు తెలియచేసెను. పోలీసులు శవమును శవపరీక్షకై పంపి మహబూబీని, ఉస్మానియా జనరల్ ఆసుపత్రికి పంపిరి. మేజస్ట్రేటుగారు సాక్ష్యమునుగైకొని కేసును వాయిదా వేసిరి.

లైసెన్సులేని ఆయుధ పరికరములు

మహమ్మదు యూసిఫ్ అను యువకుడు గవర్నమెంటు అనుమతిలేక తుపాకులు మొదలగుపనులు చేయుచుండెను ఈసంగతి రహస్యముగా గవర్నమెంటువారికి తెలిసినందున వారు ఆయువకునిఇల్లును పరిశీలించిరి. కొన్ని సామానులు తుపాకులు చేయుటకు అవసర పడునటువంటివి లభించెను ఇదియునుగాక సం॥రమునకు ముందు ఇద్దరి యువకుల తుపాకులను బాగుచేసినట్లుల తుపాకుల యజమానులు సాక్ష్యమిచ్చిరి సాక్ష్యము, లభించినటువంటి సామానులబట్టి మౌల్వీ మీర్ హాషం అలీఖాన్ సా॥ (మొదటి మేజిస్ట్రేటు నగరం) గారు నేరస్థునికి ౨౦ రూపాయిలు జుర్మానాయు జుర్మానా చెల్లించనితీరున వారముదినములు జైలు శిక్షవిధించుట కెల్లున తీర్మానించిరి.

మీర్ బరకత్ అలీగారి రాక

మ ఘ॥ వ నిజాంగారు ముద్దాడుట

ఇస్ఫంబార్ ౯ వ తేది గురువారమునాడు సాయంకాలము ౪ గం ౫౫ ని లకు సాహెబ్జాదా నవాబ్ ఆజంజా బహాదర్ యువరాజుగారు యువరాణితోను ఈమధ్య జన్మించిన పుత్రుడగు సాహెబ్జాదా నవాబ్ మీర్ బరకత్ అలీఖాన్ ముకర్రంజా బహాదర్ తోను స్పెషలుబండిలో నాంపల్లి స్టేషనులో దిగిరి

స్పెషలు బండి వచ్చుటకు చాలకాలము ముందుగనే యుస్టేషను ప్లాటుఫారముమీద చాలమంది సంస్థానోద్యోగులును, గొప్పగొప్పవారును మ ఘ వ నిజాంగారి మనుమని చూచుటకై మిక్కిలి ఆతురముతో కనిపెట్టుకొని యుండిరి వారిలో ఈక్రిందివారు ముఖ్యులు — మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదు బహాదర్ సర్ రిచర్డ్ (ఛెన్స్) నవాబు సర్ అక్బర్ హైదరీ నవాబ్ సర్ అమీన్ జంగ్ బహాదర్, నవాబు సర్ నిజామత్ జంగ్ బహాదర్ నవాబు [illegible] నవాబ్ మొయినొద్దౌలా నవాబ్ [illegible]ద్దౌలా నవాబ్ మెహదియార్జంగ్ నవాబ్ అలీజంగ్ నవాబ్ [illegible] జంగ్, నవాబ్ మిర్జాయార్జంగ్ నవాబ్ అక్బర్ యార్జంగ్ నవాబ్ హాకీమ్యార్ జంగ్ నవాబ్ జులికదర్ జంగ్ — [illegible] రాజా బహాదర్, సర్ బన్సీలాల్ [illegible] రాజా బహాదర్ వెంకట రామారెడ్డి జస్టిస్ విశ్వేశ్వరనాథ్ పండిట్ గిరిరావ్ రాజా ధనరాజ్గిర్జీ కర్నల్ అమీనుల్ముల్క్ [illegible] సాంగ్ దొరగారు వారి సతీమణియు, టాస్కర్ దొరగారు వారి [illegible]

నాలుగుకొట్టుటకై [illegible] నిమిషములుండగా మ ఘ వ నిజాముగారు ప్లాట్ఫారము చేరుకొని కనిపెట్టుకొని యుండిరి స్పెషల్ బండి రాగానే యువరాజుగారు దిగి తండ్రిగారికి నమస్కరించిరి [illegible] యువరాజు శిశువు నెత్తుకొని తండ్రిగారి పాదములకు అభివందనము చేయించెను మ ఘ వ నిజాంగారు శిశువు నెత్తుకొని ముద్దాడి అచటనే యున్న గొప్పవారి కందరికి చూపించెను అంతట యువరాణి సమీపించి ప్రభువుగారికి నమస్కరించెను కొంతసేపయిన తరువాత శిశువునెత్తుకొని యువరాణితోగూడ జనానాకు వెళ్లిపోయెను అచ్చట చాలమంది స్త్రీలు కనిపెట్టుకొనియుండిరి యువరాణి శిశువునెత్తుకొని [illegible] తో శిశువును ఎత్తుకొని ముద్దాడెను

ఇదంతయు జరిగిన పిమ్మట రాజకుటుంబము స్టేషను వదలెను మొదటి మోటారులో యువరాణి ముకర్రంజా బహాదురుతో పోవుచుండ వీధుల కిరుప్రక్కలను కూడియున్న జనము జయజయధ్వనులు చేసిరి రెండవకారులో నవాబ్ ఆజంజా బహాదరుగారును మూడవకారులో మ ఘ వ నిజాం ప్రభువుగారును [illegible]

మీర్ బరకతలీ ఆగమనమునకై తమసంతోషమును వెల్లడించుటకై గురువారము రాత్రి చార్మినార్ [illegible] గొప్పవారి [illegible] భవనములు ఎలక్ట్రిక్ దీపములతో అలంకరింపబడెను. అనేకులు ధనికులును గొప్పవారును బీదలకు అన్నదానము చేసిరి

రాకపోకలు

నవాబు సాలార్ జంగు బహాదురుగారు బేగంపేట స్టేషను మీదుగా ౭ ఇస్ఫందారు యూరపునకు ప్రయాణమైరి [illegible] స్టేషనులో గొప్ప సమూహము [illegible] దీవించిరి

[illegible] నుంచి మంచినడతకై బాండుగోరుట

మహబూబు బేగం [illegible] తన భర్త [illegible] నగర ప్రధాన మేజిస్ట్రేటగు మీర్ వాహిద్ అలీఖాన్ [illegible] ఒక అర్జీయిచ్చెను [illegible]

గాంధిమహాత్ముని ఆగమనము

(ప్ర. మి.)

మహాత్మా గాంధిగారు హైదరాబాదునకు [illegible] ౧౯౩౪ (ఫాల్గుణ శు॥ [illegible]) శుక్రవారమునాడు వాడీమార్గమున ఉదయము ౭ గంటల ౩౫ నిమిషములకు వచ్చెదరు. మరునాడు ఉదయము ౯ గంటలవేళ [illegible] వెళ్లెదరు హైదరాబాదునందు [illegible] స్త్రీలకొకటి పురుషులకొకటి [illegible] రెండు బహిరంగసభలు సమావేశమగును, వివరములు ముందు ప్రకటింపబడునని తలంపబడుచున్నది

హరిజన సేవాసమితి

హైదరాబాదులోని ఈసమితివారు మహాత్ముని సన్మానించెదరని తెలిసినది బహుశః సమితి అధ్యక్షులగు దేశభక్త వామనరాయనుగారి బేగంపేట భవనమున మహాత్ముడు విడియును సమితి ప్రధాన కార్యదర్శియగు శ్రీయుత నారాయణ రెడ్డిగారు పని ఆరంభించినారు

డోర్నకల్లు

మహాత్ముడు బెజవాడ వెళ్లునప్పుడు మార్గమధ్యమున ఈస్టేషనులో మహాత్ముని సన్మానించుటకు కాలేజీలోని యువకులు కృషిసల్పుచున్నారనియు వారప్పుడే కార్యమారంభించిరనియు తెలియుచున్నది

కోదుమూరు

ఈప్రాంతమందలి యువకులు మహాత్ముని సన్మానమునకై కృషిసల్ప నారంభించినట్లు తెలిసినది కోదుమూరునకు దగ్గర రైలుస్టేషను చింతకాని కనుక ఆప్రాంతములవారు చింతకాని స్టేషనులో మహాత్ముని దర్శింపవచ్చును

ఖమ్మముమెట్టు

ఇదికూడ వరకస్థలము కనుక ఇచ్చట మహాత్ముని సన్మానించుటకై ప్రచారము జరుగుచున్నదని తెలియవచ్చినది

ఇతరస్థలము

సికింద్రాబాదు దాటినతరువాత ముఖ్యములగు స్టేషనులు ఘటకేశ్వరము భువనగిరి ఆలేరు కాజీపేట వరంగల్లు మహబూబాబాదు [illegible] డోర్నకల్లు ఖమ్మము మధిర యెర్రుపాలెము అనునవి ఈరాజ్యములో కలవు వీనిలో ప్రతిస్టేషనునందును మహాత్మునియెడగల ఆదరాభిమానము చూపుట చాల మంచిపనియని చెప్పవలసిన పనిలేదు ఆయాస్థలములవారు తాము చేయుచున్న ప్రయత్నములను పత్రికాముఖమున వెల్లడించుట యుచితము?

సంక్రాంతి పసుపుకుంకుమ కొరకు స్త్రీల సమావేశము

౧౬ జనవరి (మంగళవారము) నాడు శ్రీయుత వామన నాయకుగారి బంగళా (గోలిగూడెము) లో సాయంత్రము ౪ గంటలవేళ స్త్రీల సమావేశము జరుగును సోదరీమణులందరు దయచేయ ప్రార్థన

[illegible]

[illegible] గుమాస్తాకు శిక్ష

అక్కౌంటెంట్ జనరల్ గారి ఆఫీసులో అసిస్టెంట్ మేనేజరగు అబ్దుల్ కరీమ్ఖానను నతడు [illegible] చందాసాహెబు జట్కావానిని మాదక్ అను ఒక విధమగు [illegible] తెమ్మనెను అందుకు చందాసాహెబు జట్కా వదలిపెట్టి తెచ్చెదననెను దానిపై కరీంఖానుకు కోపమువచ్చి తనయింటినుంచి ఒకకట్టె తెచ్చి చందాసాహెబును కొట్టుటచే చందాసాహెబునకు బుగ్గలమీద చాల దెబ్బలు తగిలినవనియు, [illegible] నుంచి నెత్తురుకూడ కారెననియు నగర పోలీసులు ౯ ఇస్ఫందారునాడు హైదరాబాదు మూడవ మేజిస్ట్రేటగు మీర్ ముస్తఫాలీగారి యెదుట మొకద్దమా పెట్టిరి గాయములు తగిలినయతడు చికిత్సకై పోలీసు ఆసుపత్రిలో ప్రవేశపెట్టబడెను మేజిస్ట్రేటు రూ ౧౦౦ ల జమానతుమీద నిందితుని విడుచుటకును మెడికల్ సర్టిఫికెట్టు దాఖలు చేయువరకు కేసును అటులనే యుంచుటకును ఆజ్ఞనిచ్చెను

మంత్రిప్రగడవారి వివాహము

నిజాం రాష్ట్రాంధ్రజన కేంద్ర సంఘ ప్రచారకులును ఖమ్మంమెట్టు తాలూకా [illegible] వాస్తవ్యులును నగు శ్రీయుత మంత్రిప్రగడ వేంకటేశ్వరరావుగారికి తెనాలి వితంతు శరణాలయ విద్యార్థినియగు శ్రీమతి అన్నపూర్ణమ్మగారికిని తెనాలి సి వి యస్ సభవారి యాజమాన్యమున శ్రీముఖ నామ సం॥ పుష్య బ॥ ౩ [illegible] ౩ ౧-౧౯౩౪ [illegible] సాయంకాలము వేదవిహితముగా వివాహము జరుపబడెను సుమారు ౩౦౦ లకు పైగా స్త్రీపురుష ప్రముఖులు ఈ వివాహమునకు వచ్చిరి [illegible] లక్ష్మీనారాయణగారు వధువునకు పెట్టెలో అమర్చబడిన చిన్నరాట్నమును బహూకరించిరి వరుడు తెనాలి వితంతు శరణాలయమునకు రు ౧౧ లను, తెనాలి శ్రద్ధానంద హరిజన పాఠశాలకు రు ౫ లు వివాహ సందర్భమున బహూకరించెను వరుని వయస్సు [illegible] ఏండ్లు, వధువు వయస్సు ౧౮

వింతలు విశేషములు

బుద్ధునికి కోతులపూజ

[illegible]

ప్రపంచములో అంతకంటే పెద్దకుటుంబము

[illegible]

[illegible] ముఖ్యకేంద్రము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

బి. ఏ. లు [illegible]

[illegible]

[illegible] స్త్రీతో వివాహము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౨౭ అంగుళముల ఎత్తు, ౨౨ ఏండ్లు

[illegible]

విషవాయువువలన మరణములు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

దేవాస్ మహారాజుగారి అతిసీరసస్థితి

[illegible]

[illegible]

అల్వారు మహారాజుగారి రాక

అధికార హక్కులు [illegible] కొన్ని [illegible]

(క్రొత్త ఢిల్లీ, జనవరి [illegible]) అల్వారు మహారాజుగారు హిందూదేశమునకు [illegible] [illegible]

అల్వారు [illegible]

రాజ ప్రతినిధికి విజ్ఞాపనము

[illegible]

మహాత్ముని సంచారము

మైసూరు రాష్ట్రమునఁ గొప్ప గౌరవము

[illegible]

శాసనోల్లంఘనము

నాగపూరు వార్తలు

[illegible]

నాదిర్షాహాత్యా ౧౪ మందికి ఉరిశిక్ష

[illegible]

గోలకొండ గ్రంథాలయము

[illegible]

ది సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడు

మూలధనము	రూ ౩ ౩౬,౦౦,౦౦౦
వసూలయిన మూలధనము	౧,౬౮,౦౦,౦౦౦
రిజర్వు ,,	౭౧ ౫౦,౦౦౦

భీమా పద్ధతి

సెంట్రల్ బ్యాంకు సేవింగ్సు బ్యాంకులో డబ్బు దాచిపెట్టుకొను వారి ఉపయోగార్థమై మేము [illegible] రూ ౧౦౦ రూ ౫౦౦ అంతరిక్షు మొత్తములు [illegible] రూ ౧౦౦౦ వగల పాలిసీలను [illegible] యివ్వగలము

చెక్కులద్వారా సేవింగ్సు బ్యాంకులెక్కలనుండి తీసికొనబడుట

మా కస్టమర్లయొక్క అనుకూలముకొరకు క్రొత్త సేవింగ్సు బ్యాంకును ప్రవేశపెట్టినాము. అందుండి డబ్బును చెక్కులద్వారా తీసికొనవచ్చును.

వివరములకు **ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా** కు వ్రాయుడు.

సుల్తాన్బజారు, హైదరాబాదు (దక్కన్). రేసిడెన్సీ, సికిందరాబాదు (దక్కన్).

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడు

[illegible]

[illegible]

[illegible] భీమామొత్తమునకు సంవత్సరమునకు	[illegible] భీమామొత్తమునకు సంవత్సరమునకు
రూ ౧౦౦౦ లకు రూ ౧౬.	రూ ౧౦౦౦ లకు [illegible]
హెడ్డాఫీసు	[illegible]
ఎంపైర్ ఆఫ్ యిండియా లైఫ్	[illegible]
బిల్డింగు బొంబాయి	మానేజర్లు
Head Office EMPIRE OF INDIA LIFE Building Bombay	ALLUM BHARUCHA & Co Managers

Apply for prospectus to

[illegible]

వి. యన్. పురోహిత్
బ్రాంచి సెక్రటరీ
V. N. PUROHIT
Branch Secretary
Residency, Hyderabad-Deccan

INDEPENDENCE

స్వాతంత్ర్యము పొందుటకు

[illegible]

స్వతంత్రము పొందుటకు

స్టార్ ఏజన్సీ తీసికొనుడు.

౧. [illegible]	౪. [illegible]
౨. [illegible]	౫. [illegible]
౩. [illegible]	౬. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా [illegible] ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

([illegible])

బ్రాంచి: హనుమకొండ.

ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు

ఇప్పటి బలవర్ధకౌషధములలో కెల్ల శ్రేష్ఠము.

ఈమాత్రలు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] మాత్రలుగల డబ్బా ౧కి వెల ౧-౦-౦

[illegible]

కామశాస్త్రము

[illegible]

ఆతంకనిగ్రహఫార్మసీ,
26 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

విత్తనములు

[illegible]

ఎం. ఆర్. సిద్ధరామయ్య
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible], హైదరాబాద్.

[illegible]

[illegible] — [illegible]

రామదాసు — నాటకము [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible]

శ్రీ కృష్ణాభవను హోటల్

[illegible] హైదరాబాదు

[illegible]

[illegible]

Krishna Bhavan Hotel.

వర్తకులకు లాభము

STAMP

Printed and published by G Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Editor K Balakrishna Reddy